

SIKKERHEDSDATABLAD

1. IDENTIFIKATION AF STOFFET/MATERIALET OG SELSKABET/VIRKSOMHEDEN			
Produktnavn:	Inter Pendimethalin 330	Produkt nr.:	-
		MST-nr.:	221-140
Anvendelse:	Ukrudtsmiddel, til ukrudtsbekæmpelse i korn og ærter		
SDS udarbejdet den:	12-08-10	SDS Version:	1.0
Kontaktperson:	Lars Andersen	Email-adresse:	inter@mail.tele.dk
Firmanavn og adresse:	Inter Trade Aalborg A/S Halsvej 139 DK-9310 Vodskov tlf: +45 98 25 77 00 fax: +45 98 25 77 00 www.inter-trade.dk	Tlf. nr. i nødstilfælde:	Kontakt Giftlinien på tlf.nr.: 82 12 12 12 (åbent 24 timer i døgnet) Se punkt 4 om førstehjælp. Kontakt evt. også + 45 98 25 77 00

2. FAREIDENTIFIKATION	
Faresymbol:	
Farebetegnelse:	Sundhedsskadelig. Miljøfarlig.
Risiko mv:	Irriterer huden. Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden. Farlig ved indånding og ved hudkontakt. Meget giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.
Yderligere information:	Produktet indeholder organisk opløsningsmiddel. Gentagen eksponering af organiske opløsningsmidler kan give skader på nervesystemet og indre organer som fx lever, nyrer.

3. SAMMENSÆTNING/OPLYSNING OM INDHOLDSSTOFFER						
CAS-nr	EF-nr	Reg.nr	NAVN	KLASSIFICERING*	Note**	w/w%
-	-	NA	Inerte /overflade aktive stoffer	-		Til 100
40487-42-1	254-938-2	NA	N-(1-ethylpropyl)-2,6-dinitro-3,4-xylydin (Pendimethalin)	R43 N; R50-53		25-40
1330-20-7	215-535-7	NA	xylen, blanding af isomerer, kemisk rent	R10 Xn; R20/21 Xi; R38	S	40-60

(*) Den fulde ordlyd af R-sætningerne findes i punkt 16. Arbejdshygiejniske grænseværdier er nævnt i punkt 8, såfremt de er tilgængelige.
 (**) Forklaring: S = Organisk opløsningsmiddel.

4. FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER	
Generelt:	Ved vedvarende symptomer eller ved tvivl om den tilskadekomnes tilstand skal der søges lægehjælp. Giv aldrig en bevidstløs person vand eller lignende. Ved uheld: Kontakt læge eller skadestue - medbring etiketten eller dette sikkerhedsdatablad. Lægen kan rette henvendelse til Arbejds- og miljømedicinsk klinik, Bispebjerg Hospital, tlf. 35 31 60 60.
Indånding:	Bring den tilskadekomne ud i frisk luft. Sørg for at den tilskadekomne er under opsyn. Forebyg chok ved at holde den tilskadekomne varm og i ro. Giv kunstigt åndedræt hvis åndedrættet ophører. Ved bevidstløshed; anbring den tilskadekomne i aflåst sideleje. Tilkald ambulance.
Hudkontakt:	Forurenede tøj og sko fjernes. Hud, der har været i kontakt med materialet vaskes grundigt med vand og sæbe. Hudrensemiddel kan anvendes. Brug IKKE opløsningsmidler eller fortyndere.
Øjenkontakt:	Fjern evt. kontaktlinser. Skyl straks øjnene med rigelige mængder vand (20-30 °C) indtil irritationen ophører og mindst i 15 minutter. Sørg for at skylle under øvre og nedre øjenlåg. Ved fortsat irritation skal der søges lægehjælp.
Indtagelse:	Giv personen rigeligt at drikke og personen under opsyn. Ved ildebefindende: Kontakt

Udarbejdet på baggrund af EU forordningen 1907/2006

	omgående læge og medbring dette sikkerhedsdatablad eller etiketten fra produktet. Fremkalde ikke opkastning, medmindre lægen anbefaler det. Sænk hovedet, således at evt. opkast ikke vil løbe tilbage i munden og halsen.
Forbrænding:	Skyl med rigelige mængder vand indtil smerten ophører og fortsæt derefter i 30 min.
Oplysning til lægen:	Medbring dette sikkerhedsdatablad.

5. BRANDBEKÆMPELSE

Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare. Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr. Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Lad ikke vand fra brandslukning løbe ud i kloaker og vandløb.

Brandbekæmpelsesmiddel	Anbefalet: alkoholbestandigt skum, kulsyre, pulvere, vandtåge. Vandstråle bør ikke anvendes, da det kan sprede branden.
Farlige nedbrydningsprodukter	Carbonoxider.
Værnemidler til brandmandskab	Normal indsatsbeklædning og fuld åndedrætsbeskyttelse. Ved direkte kontakt med kemikaliet kan indsatsleder kontakte kemikalieberedskabsvagten på telefon 45 90 60 00 (åbent 24 timer i døgnet), med henblik på yderligere rådgivning.

6. FORHOLDSREGLER OVERFOR UDSLIP VED UHELD

Sikkerhed for personer/materiel:	Undgå direkte kontakt med spildt stof. Se afsnittet om "Eksponeringskontrol/personlige værnemidler" for beskyttelsesforanstaltninger.
Sikkerhed for miljøet:	Etabler evt. spildopsamlingsbakker/bassiner for at hindre udslip til omgivelserne. Undgå udledning til søer, åer, kloaker mv. Kontakt de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne. Udslip begrænses og opsamles med granulat eller lignende og bortskaffes efter reglerne om farligt affald. Rengøring foretages for så vidt muligt med rengøringsmidler. Opløsningsmidler bør undgås. Se afsnittet "Forhold vedrørende bortskaffelse" om håndtering af affald.
Opsamling af spild:	Brug sand, kiselgur, savsmuld eller universalbindemiddel til opsamling af væsker.

7. HÅNDTERING OG OPBEVARING

Håndtering:	Se afsnittet "Eksponeringskontrol/personlige værnemidler" for oplysning om personlig beskyttelse. Undgå direkte kontakt med produktet.
Lagertemperatur:	Køligt, frostfrit
Opbevaring:	Skal opbevares på et tørt, køligt og ventileret sted. Opbevares altid i beholdere af samme materiale som den originale. Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for opbevaring af brandfarlige væsker skal følges.
Brandklasse:	III - 2

8. EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

Generelle forholdsregler:	Rygning, indtagelse af mad og drikke samt opbevaring af tobak, mad og drikkevarer er ikke tilladt i arbejdslokalet.
Eksponerings-scenarier:	Såfremt der findes et bilag til dette sikkerhedsdatablad, skal de her i angivne eksponerings-scenarier efterkommes.
Eksponerings-grænse:	Erhvervsmæssige brugere er omfattet af arbejdsmiljølovgivningens regler om maksimumkoncentrationer for eksponering. Se arbejdshygiejniske grænseværdier nedenfor.
Eksponerings-kontrol:	Overholdelse af de angivne grænseværdier bør kontrolleres regelmæssigt. Se evt. At-vejledning D.7.1, Maj 2001
Tekniske tiltag:	Luftbårne gas- og støvkonzentrationer skal holdes lavest muligt og under de pågældende grænseværdier (se nedenfor). Brug evt. punktudsugning såfremt almindelig luftgennemstrømning i arbejdslokalet ikke er tilstrækkeligt. Sørg for synlig skiltning af øjenskyller og nødbuser.
Hygiejniske foranstaltninger:	Ved hver pause i brug af produktet og ved arbejdets ophør skal eksponerede områder af kroppen afvaskes. Vask altid hænder, underarme og ansigt.

Udarbejdet på baggrund af EU forordningen 1907/2006

Grænseværdier: E = Europæisk GV H = Hud	Navn	GV mg/m ³	GV ppm	Anm	År	Kilde
	xylene, blanding af isomerer, kemisk rent	109	25	EH	(1996)	AT
Personligt værneudstyr:						
Generelt:	Følg Arbejdstilsynets vejledning for udbringning af bekæmpelsesmidler. Værnemidler vil afhænge af udbringningsmetode.					
Luftvejene:	Såfremt ventilationen på arbejdsstedet ikke er tilstrækkelig, anvendes halv- eller helmaske med egnet filter eller luftforsynet åndedrætsværn. Valget beror på den konkrete arbejdsituation og varigheden af arbejdet med produktet.					
Hud og krop:	Særligt arbejdstøj bør anvendes.					
Hænder:	Brug beskyttelseshandsker, f.eks af typen nitril eller butyl gummi.					
Øjne:	Brug ansigtsskjold. Alternativt kan beskyttelsesbriller med sideskjold benyttes.					
Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet:	Sørg for, at der ved arbejde med produktet forefindes opdemningsmateriale i umiddelbar nærhed. Brug om muligt spildbakker ved opblanding.					

9. FYSISK-KEMISKE EGENSKABER:				
Fysisk tilstand:	Farve:	Lugt:	pH:	Massefylde, g/cm³:
Flydende	Farveløs	Karakteristisk	-	0,98
Viskositet :				
Tilstandsændring og dampe				
Smeltepunkt °C:	Kogepunkt °C:	Damptryk:		
-	-	-		
Data for brand- og eksplosionsfare				
Flammepunkt °C:	Antændelighed °C:	Selvantændelighed °C:		
65	-	-		
Eksplosive egenskaber	Oxiderende egenskaber			
-	-			
Opløselighed				
Opløselighed i vand	Opløselighed i fedt	n-octanol/vand koefficient		
Opløselig (emulsion)	-	-		

10. STABILITET OG REAKTIVITET	
Stabilitet:	Produktet er stabilt under de betingelser, som er angivet i afsnittet "Håndtering og opbevaring".
Tilstande/materialer der skal undgås:	Stærke syrer, stærke baser, stærke oxidationsmidler og stærke reduktionsmidler
Farlige nedbrydningsprodukter:	Hvis produktet udsættes for høje temperaturer, fx i tilfælde af brand, kan der dannes farlige nedbrydningsprodukter. Disse er: Carbonoxider.

11. TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER					
Akut toksicitet:	Substans	Art	Test	Optagelse	Resultat
	xylene, blanding af isomerer, kemisk rent	Rat	LC50	Inhalation	5000 ppm/4 H
	xylene, blanding af isomerer, kemisk rent	Rabbit	LD50	Dermal	>1700 mg/kg
	xylene, blanding af isomerer, kemisk rent	Rat	LD50	Oral	4300 mg/kg
	Pendimethalin	Rat	LD 50	Oral	>5000 mg/kg
	Pendimethallin	Rabbit	LD 50	Dermal	> 2000 mg/kg
Langtidsvirkninger:	Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjnekontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver				

	<p>mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.</p> <p>Sensibiliserende virkninger: Produktet indeholder stoffer som kan give allergisk reaktion ved hudkontakt. Allergireaktionen indtræffer typisk 12-72 timer efter udsættelse for allergenet og sker ved, at allergenet trænger ind i huden og reagerer med proteiner i det øverste hudlag. Kroppens immunsystem opfatter det kemisk ændrede protein som fremmedlegeme og vil forsøge at nedbryde det.</p> <p>Neurotoxiske virkninger: Produktet indeholder opløsningsmiddel, som kan have effekt på nervesystemet. Symptomer på neurotoxicitet kan være; appetittab, hovedpine, svimmelhed, susen for ørene, prikkende følelser i huden, kuldsværhed, kramper, koncentrationsbesvær, træthed mv. Gentagen eksponering for opløsningsmidler kan resultere i, at hudens naturlige fedtlag nedbrydes. Huden vil derefter være mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.</p> <p>Der er ingen kendskab til reproduktive, teratogene, mutagene eller carcinogene effekter.</p>
--	--

12. MILJØOPLYSNINGER

Persistens:	Substans	Nedbrydelig i vandmiljøet	Test	Resultat	
	Ingen data tilgængelige				
Bioakkumulations-potentiale:	Substans	Potentiel bioakkumulerbar	Test		
			LogPow	BCF	
Ingen data tilgængelige					
Økotoksicitet:	Substans	Art	Test	Periode	Resultat
	xylene, blanding af isomerer, kemisk rent	Fish	LC50	24 h	1080000 ug/L
	xylene, blanding af isomerer, kemisk rent	Algae	EC50	24 h	100000 ug/l
	Pendimethalin	Bluegill	LC 50	96 h	0,2 mg/l
Negative virkninger:	Produktet indeholder stoffer som kan give uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet pga. deres ringe nedbrydelighed. Produktet indeholder økotoksiske stoffer, som kan have skadelige virkninger for vandlevende organismer. Svag giftighed overfor fugle. Ikke giftigt for bier.				

13. FORHOLD VEDRØRENDE BORTSKAFFELSE

Affald bortskaffes i henhold til kommunale affaldsregulativer

Affald:	EAK-kode	Kemikalieaffaldsgruppe	Affaldsfraktion
	020108	T	T2Andet bekæmpelsesmiddel holdigt affald
Særlig mærkning:	Ingen særlige krav.		
Forurenet emballage:	Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.		

Udarbejdet på baggrund af EU forordningen 1907/2006

14. TRANSPORTOPLYSNINGER							
Produktet er omfattet af konventionerne om farligt gods.							
ADR/RID	UN-nr.	Korrekt forsendelsesnavn	Klasse	Emballage gruppe	Bemærkninger		
	3082	MILJØFARLIG VÆSKE, Indeholder Pendimethalin og Xylene	9	III	Fareseddel 9		
IMDG	UN-no.	Proper Shipping Name	Class	PG*	EmS	MP	Hazardous constituent
	3082	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, Contains Pendimethalin and Xylene	9	III	F-A, S-F	Yes	Pendimethalin, Xylen
* Packing group							

15. OPLYSNINGER OM LOVMÆSSIG REGULERING	
Klassifikation og mærkning i overensstemmelse med Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 329/2002	
Produktnavn:	Inter Pendimethalin 330
Klassificering:	Sundhedsskadelig. Miljøfarlig.
Symbol(er):	
Indeholder:	xylene, blanding af isomerer, kemisk rent, N-(1-ethylpropyl)-2,6-dinitro-3,4-xylydin) (Pendimethalin), 330 g/l
R-sætninger (risiko):	R/3638 - Irriterer øjnene og huden. R43 - Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden. R20/21 - Farlig ved indånding og ved hudkontakt. R50/53 - Meget giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.
S-sætninger (sikkerhed):	S56 - Aflever dette materiale og dets beholdere til et indsamlingssted for farligt affald og problemaffald SS37 - Brug egnede beskyttelseshandsker under arbejdet S24 - Undgå kontakt med huden Vær opmærksom på at Arbejdstilsynet har regler for anvendelsen. Læs nærmere i Arbejdstilsynets informationsmateriale om bekæmpelsesmidler. Overtrædelse af nedenstående særligt fremhævede forskrifter kan medføre straf: Må kun anvendes til korn og ærter Brugsanvisningens doseringsangivelser må ikke overskrides Må i friske ærter med og uden bælg ikke anvendes senere end 10 uger før høst. Må i tørrede ærter ikke anvendes senere end 3 måneder før høst. Må i vårsæd, i byg/ærter til ensilage med og uden bælg af kløvergræs og i byg med udlæg af kløvergræs til ensilage ikke anvendes senere end 6 uger før høst Må ikke anvendes nærmere end 20 meter fra vandmiljøet (vandløb, søer m.v) for at beskytte organismer, der lever i vand. Undgå af forurene vandmiljøet med produktet eller med beholdere, der har indeholdt produktet. Rens ikke sprøjteudstyr nær overfladevand /undgå forurening via dræn fra gårdspladser og veje. Må ikke tømmes i kloakfløb Opbevares utilgængeligt for børn Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer. Læs brugsanvisningen.
Yderligere advarsler:	
Anvendelsesbegrænsninger:	Produktet må ikke anvendes erhvervsmæssigt af unge under 18 år. Se Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde for evt. undtagelser.
Krav om særlig uddannelse:	Ingen særlige krav.
Kodenr.:	MAL-kode: 4-3 MAL-tal: 2299

Udarbejdet på baggrund af EU forordningen 1907/2006

VOC	VOC _{max} :		VOC _{grænse} :	-	Kategori:	-
Anden mærkning:						
Andet:	Følbar mærkning.					

16. ANDRE OPLYSNINGER	
Kilder:	<p>Bekendtgørelse nr. 329 af 16. maj 2002 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter.</p> <p>Bekendtgørelse nr. 923 af 28/09/2005 om listen over farlige stoffer.</p> <p>Bekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996 af lov om kemiske stoffer og produkter.</p> <p>Bekendtgørelse nr 559 af 04/07/2002 om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø.</p> <p>Bekendtgørelse nr 619 af 27/06/2000 om affald.</p> <p>Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser).</p> <p>Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre.</p> <p>Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde.</p> <p>At-Vejledning C.0.1 April 2005: Grænseværdier for stoffer og materialer</p> <p>Miljøstyrelsens bekendtgørelse nr. 1049 af 27. oktober 2005 om begrænsning af VOC i produkter til overfladebehandling og billakering.</p> <p>EU forordningen 1907/2006 (REACH)</p>
Den fulde ordlyd af R-sætninger omtalt i afsnit 3 :	<p>R20/21 - Farlig ved indånding og ved hudkontakt.</p> <p>R53 - Kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.</p> <p>R50 - Meget giftig for organismer, der lever i vand.</p> <p>R43 - Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.</p> <p>R41 - Risiko for alvorlig øjenskade.</p> <p>R38 - Irriterer huden.</p> <p>R10 - Brandfarlig.</p>
<p>Det anbefales at udlevere dette sikkerhedsblad til den faktiske bruger af produktet. Den nævnte information kan ikke bruges som produktspecifikation.</p> <p>Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i afsnit 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.</p> <p>Ændringer i forhold til sidste væsentlige revision (første ciffer i SDS Version, se sektion 1) af dette sikkerhedsdatablad er markeret med en blå trekant.</p>	
Sikkerhedsdatabladet er valideret af:	Jørn Kiil
Dato for sidste væsentlige ændring (Første ciffer i SDS version)	-
Dato for sidste mindre ændring (Sidste ciffer i SDS version)	-